

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α΄ ΑΘΗΝΩΝ

5 Οκτωβρίου 2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, κ. Λίνα Μενδώνη.

Θέμα: «Αιτήματα του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων για τη συλλογή Στερν.»

Κυρία Υπουργέ,

Ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων πρόσφατα σε Δελτίο Τύπου που δημοσιεύει στην ιστοσελίδα του αναφέρει ως αντικείμενο λαθρανασκαφής και παράνομης διακίνησης το ειδώλιο N. 29 της λεγόμενης «Συλλογής Στερν» το οποίο είναι ανάγκη να κατασχεθεί άμεσα και να επιστρέψει στην Ελλάδα. Η καινοφανής πρακτική διαχείρισης προϊόντων αρχαιοκαπηλίας που βρίσκονται εκτός ελληνικής επικράτειας από την πλευρά του ελληνικού κράτους προκαλεί αλγεινή εντύπωση, ενώ η διεκδίκησή τους δια της νομικής οδού φαίνεται ότι απεμπολήθηκε οικειοθελώς, δημιουργώντας ένα επικίνδυνο προηγούμενο όσον αφορά στη στάση της Ελληνικής Δημοκρατίας απέναντι στη διεκδίκηση αρχαιοτήτων που έχουν εξαχθεί παράνομα από τη χώρα.

Ακολούθως παρατίθεται αναλυτικά το Δελτίο Τύπου του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων προκειμένου να καταστεί ευρέως αντιληπτή η σπουδαιότητα της περίπτωσης.

“Έκθετη η Υπουργός Πολιτισμού, που παραπλάνησε την ελληνική Βουλή. Έκθετοι είναι και όλοι οι βουλευτές της ΝΔ που υπερψήφισαν τη «Συμφωνία» που παρανόμως υπέγραψε η Λ. Μενδώνη στις 21/7/2022, οδηγώντας στη νομιμοποίηση της αρχαιοκαπηλικής συλλογής, παρά τις τεκμηριωμένες αντιδράσεις του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων και σύσσωμης της αντιπολίτευσης στο ελληνικό Κοινοβούλιο.

Σύμφωνα με έρευνα του αρχαιολόγου Δρ Χρήστου Τσιρογιάννη, το ειδώλιο με αριθμό 29 της Συλλογής Στερν περιλαμβάνεται στο αρχείο φωτογραφιών του καταδικασμένου για αρχαιοκαπηλία αρχαιοπώλη και παράνομου διακινητή έργων τέχνης Gianfranko Becchina. Το αποδεικνύουν οι φωτογραφίες από το αρχείο του Gianfranko Becchina που δόθηκαν στην δημοσιότητα και σας αποστέλλονται συνημμένες. Είναι πλέον πασιφανές ότι το εν λόγω ειδώλιο είχε παρανόμως εξαχθεί από την Ελλάδα και θα έπρεπε να διεκδικηθεί και να επιστραφεί άμεσα.

Ο ΣΕΑ είχε αποκαλύψει, πριν την ψήφιση της “Συμφωνίας” από την ελληνική Βουλή, ότι ο Leonard Stern είχε αγοράσει αντικείμενα από τον καταδικασμένο διεθνώς για αρχαιοκαπηλία Symes, αποδεδειγμένα προϊόντα λαθρανασκαφών που περιλαμβάνονταν στο αρχείο του επίσης καταδικασμένου για αρχαιοκαπηλία Giacomo Medici, όπως αναφέρεται αναλυτικά στο Statement Fact της Εισαγγελίας της Νέας Υόρκης της 6/12/2021 (<http://sea.org.gr/details.php?id=1279>).

Επιπλέον, από την εξέταση των φωτογραφιών, που δόθηκαν στη δημοσιότητα από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού μετά την ψήφιση της «Συμφωνίας», υπάρχουν

βάσιμες αμφιβολίες στην αρχαιολογική κοινότητα για τη γνησιότητα κάποιων από τα αντικείμενα της Συλλογής Στερν. Είναι απαράδεκτο αρχαιότητες από ελληνικά μουσεία να πηγαиноέρχονται στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης για 50 χρόνια ως «αντάλλαγμα» για κίβδηλα αντικείμενα ή κλεμμένες αρχαιότητες.

Είναι προφανές ότι η «Συμφωνία» που υπογράφηκε παράνομα από την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού στις 22/7/2022 και έγινε νόμος του κράτους (νόμος 4968/2022) με την ψήφο των βουλευτών της κυβερνητικής πλειοψηφίας, οφείλει να ακυρωθεί.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω -και επειδή πλησιάζει η ημερομηνία των «εορτασμών» και των «τυμπανοκρουσιών»- απευθύνουμε ύστατη έκκληση προς την πολιτική και πολιτειακή ηγεσία του Τόπου:

A) να μην συμπράξουν στη νομιμοποίηση μίας διαδικασίας που έχει σκοτεινά σημεία και ποινικές προεκτάσεις.

B) να προστατεύσουν το προσωπικό τους κύρος αλλά πάνω από όλα το κύρος των θεσμών και των αξιωμάτων που εκπροσωπούν.

Ο Πρωθυπουργός Κυρ. Μητσοτάκης να δώσει άμεσα εντολή να μεταβεί κλιμάκιο Ελλήνων ειδικών αρχαιολόγων και συντηρητηών και να εξετάσουν τη γνησιότητα όλων των αρχαιοτήτων της Συλλογής Στερν, όπως συνέβη τον προηγούμενο Μάιο για ήσσοнос σημασίας δακτυλίδι, που δωρήθηκε και επιστράφηκε άμεσα στην Ελλάδα από το Ίδρυμα Νομπέλ (Σουηδία).

Να δοθεί εντολή η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠ.ΠΟ.Α, όπως έπρεπε θεσμικά να είχε συμβεί, να ελέγξει τα πιστοποιητικά προέλευσης των αντικειμένων, να τεκμηριώσει την προέλευση των αρχαίων της Συλλογής και να κάνει όλες τις απαραίτητες συγκρίσεις και ταυτίσεις με τα στοιχεία και τα δεδομένα όλων των σχετικών αρχείων.

Οι εξελίξεις αποτελούν κόλαφο για την απαράδεκτη πολιτική της ηγεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού.

Αποτελεί σκάνδαλο το γεγονός ότι η Υπουργός, σύμφωνα με όσα η ίδια είπε στην ελληνική Βουλή, χειρίστηκε η ίδια την υπόθεση των 161 κυκλαδικών αντικειμένων. Εν γνώσει της ότι αποτελούν προϊόντα λαθρανασκαφής και παράνομης διακίνησης στο εξωτερικό (όπως η ίδια παραδέχτηκε και έχει καταγραφεί στα Πρακτικά της Βουλής), δεν ανέθεσε την υπόθεση στις αρμόδιες ελληνικές Υπηρεσίες (ΔΤΠΠΑ, Εισαγγελέα Αρχαιοκαπηλίας) ούτε έδωσε τα στοιχεία στην Εισαγγελία Ν. Υόρκης. Επιπλέον, η Υπουργός Πολιτισμού δεν ζήτησε την συνδρομή των ιταλικών αρχών για την ταύτιση αντικειμένων από τα αρχεία των Ιταλών αρχαιοκάπηλων Gianfranko Becchina και Giacomo Medici. Αντί για τις ενέργειες που της επέβαλλε ο αρχαιολογικός νόμος, η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού Λ. Μενδώνη επέλεξε να υπογράψει παράνομα συμφωνία και να παραχωρήσει την κατοχή των 161 κυκλαδικών αρχαιοτήτων σε «Ινστιτούτο» (HACI) με έδρα το Ντέλαγουερ των ΗΠΑ και διοίκηση στην οποία μετέχουν δύο εκπρόσωποι συμφερόντων του Leonard Stern, ένας εκ των οποίων είναι ο γιος του!

Τα ερωτήματα είναι αμείλικτα:

- Γιατί επί 2 χρόνια η Υπουργός δεν απευθύνθηκε στις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ, στον ειδικό Εισαγγελέα επί θεμάτων αρχαιοκαπηλίας στην Ελλάδα, ούτε στον Εισαγγελέα της Ν. Υόρκης, που μπορούσε να κατάσχει τα αντικείμενα, όπως έκανε και στην περίπτωση του συλλέκτη Μάικλ Στάινχαρντ;
- Τι διαπραγματευόταν επί 2 χρόνια με τον κ. Στερν, το ιδιωτικό Μητροπολιτικό Μουσείο και το Ίδρυμα Γουλανδρή και ποιοι αποτελούσαν την διαπραγματευτική της ομάδα;
- Γιατί η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού δεν προέβη σε καμία νόμιμη ενέργεια για να αναζητήσει τα πιστοποιητικά προέλευσης των αντικειμένων του συλλέκτη Λέοναρντ Στερν; Μήπως η Υπουργός γνώριζε την «γκρίζα» προέλευση των αντικειμένων και δεν ήθελε να αποκαλυφθεί;
- Γνωρίζει η Υπουργός πόσα άλλα ελληνικά ευρήματα έχει ο κ. Stern στην συλλογή του και πώς τα έχει αποκτήσει;
- Γιατί δεν φρόντισε να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες ώστε το ελληνικό δημόσιο να διεκδικήσει τα 161 κυκλαδικά αντικείμενα ως προϊόντα αρχαιοκαπηλίας και να τα επαναπατρίσει άμεσα, εκθέτοντάς τα στα δημόσια μουσεία των Κυκλάδων;
- Γιατί προτίμησε να υπογράψει μια συμφωνία υπέρ του ιδιωτικού Μουσείου Γουλανδρή, υπέρ του αποδέκτη προϊόντων αρχαιοκαπηλίας Leonard Stern και υπέρ του ιδιωτικού Μητροπολιτικού Μουσείου της Ν. Υόρκης;
- Γιατί άλλαξε, ειδικά για τον Leonard Stern και το Μητροπολιτικό Μουσείο της Ν. Υόρκης, την υπάρχουσα διαδικασία για προϊόντα αρχαιοκαπηλίας, όπως αυτή ορίζεται στον αρχαιολογικό νόμο, τις διεθνείς συμβάσεις, τις διμερείς συμφωνίες της χώρας, και ακολουθεί για δεκαετίες το ελληνικό Υπουργείο Πολιτισμού;
- Γιατί απέκρυψε την αλήθεια από το ελληνικό Κοινοβούλιο και τον ελληνικό λαό;
- Ποιων τα συμφέροντα εξυπηρετεί η Υπουργός;

Ακολουθεί σύνδεσμος για την συνέντευξη του κ. Χρ. Τσιρογιάννη, αναπληρωτή καθηγητή στο Μουσείο Αρχαιολογίας και Αρχαίων Πολιτισμών του Πανεπιστημίου του Aarhus και επικεφαλής της ερευνητικής ομάδας για διεθνή κυκλώματα αρχαιοτήτων στην έδρα της UNESCO στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο και οι σχετικές φωτογραφίες από το αρχείο Becchina.

[\(https://www.athensvoice.gr/politismos/773005/sullogi-stern-kai-arhaiokapilia/\)](https://www.athensvoice.gr/politismos/773005/sullogi-stern-kai-arhaiokapilia/)".

Κατόπιν των ανωτέρω ερωτάται η κ. Υπουργός:

- Προτίθεστε να λάβετε σοβαρά υπόψη την ανακοίνωση του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων ώστε να προβείτε στις κατάλληλες θεσμικές ενέργειες προκειμένου η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠ.ΠΟ.Α., να ελέγξει τα πιστοποιητικά προέλευσης των αντικειμένων, να τεκμηριώσει την προέλευση των αρχαίων της Συλλογής και να κάνει όλες τις απαραίτητες συγκρίσεις και ταυτίσεις με τα στοιχεία και τα δεδομένα όλων των σχετικών αρχείων;

- Προτίθεστε να επανεξετάσετε άμεσα την κύρωση συμφωνίας από την ελληνική Βουλή στις 8/9/2022 μεταξύ του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης, του Μητροπολιτικού Μουσείου Τέχνης της Νέας Υόρκης και του Ινστιτούτου Αρχαίου Ελληνικού Πολιτισμού με έδρα το Ντέλαγουερ, η οποία δημιουργεί ένα δυνητικά επικίνδυνο προηγούμενο όσον αφορά στη στάση του ελληνικού κράτους απέναντι στη διεκδίκηση ελληνικών αρχαιοτήτων που έχουν εξαχθεί παράνομα από τη χώρα;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Αγγελική Αδαμοπούλου
Ανεξάρτητη Βουλευτής Α΄ Αθηνών